

Kees Combat

Serenade, een geamputeerde roman

'Ze waren godsonmogelijk blij dat het tentamen voor de Lijst erop zat en keken geen boek meer in, maar dat boekje, dat u nu ligt te lezen, hebben ze gisteren achter elkaar uitgelezen.' Aldus de dokters-assistente die uw redacteur op het bed voor de zogenaamde plasmaferese (bloed voor Bosnië, dacht hij hoopvol) het boekenweekgeschenk 1995 zag lezen. Uw redacteur deelde, zolang het verhaal nog niet over de helft was, het enthousiasme van deze eindexaminandi VWO: goed, snel, spannend, mooi geschreven, een hoofdpersoon die aan kanker gaat sterven, de wereld van nu in elk detail aanwezig, de corruptie in de popwereld en Hilversum als interessant herkenningspunt voor jonge lezers - dit kon wel eens een blijverdje op de Lijst worden.

Een uur en vijftig bladzijden verder, de naald en de slangen verwijderd uit het broze lijf, was van die verwachting weinig meer over. Hans Werkman met zijn uit christelijke hoek afkomstig verwijt van a-functionele sex voor de verkoop bleek niet helemaal ongelijk te hebben (dom dat Fred geen stoel voor de deur had gezet, toen hij zich daar tussen de Kroaten en Serviërs door die inheemse donkere professor in de wis- en natuurkunde liet pijpen!), al stelt die sex verder weinig voor en kwam het gelamenteer erover hooguit de CPNB en de kranten uitstekend van pas (Ha, een rel!).

Het boekje zelf is duidelijk een geamputeerde roman, de vriend van de moeder komt beter uit de verf dan die moeder zelf, en als zij dan door de zoon ter sprake wordt gebracht druipt het van het sentiment ('haar tere lijfje'). Daarbij wordt de veelbeleovende thematiek van de samenhang tussen de herinnering die de zieke moeder bewaart aan de holocaust en haar beleving van de krankzinnige etnische zuiveringen in Bosnië helemaal niet uitgewerkt en lijkt de ontknoping nergens op. De Winter doet haar af met het sterven van de moeder op een manier die althans op mij geen enkele indruk maakt. Sentimentele troostwoordjes moeten het gebrek aan creativiteit compenseren. De titel komt volkomen uit de lucht vallen. O, god ja, wat geven we het ding als titel? Niet *Moeders Mysterie* maar *Serenade*. De suggestie is dan dat de auteur met deze novelle de last post blaast voor een dierbare overledene. Doet het goed in onze literatuur. *Indische duinen*, *Asbestemming*, *Gesloten huis* - allemaal genomineerd en/of gelauwerd met Nederlandse, Vlaamse en Europese prijzen! *Serenade* dus. Kan de ontwerper mooi de standaardkaf van Edition Peters gebruiken. Origineel omslag, zeg!

Als leraar Nederlands mag je nu ook nog eens duidelijk maken aan leerlingen waar het in deze haastklus van een ervaren romancier (dat zonder twijfel) aan schort, terwijl zij, net als de kinderen van de dokters-assistente, al lang tevreden zijn met het gebodene: sex, overspel, ziekte, oorlog, jingles, modern! Je moet ze dus, als je *Serenade* op zijn literaire merites zou willen beoordelen, het plezier ontnemen. Het dilemma van de literaire vorming op school ten voeten uit. De lust om naar aanleiding van deze novelle een aardige literatuurles uit te werken is uw redacteur in elk geval vergaan.